

ELS CENTRES D'ESTUDIS A LES TERRES DE PARLA CATALANA: UNA EXPOSICIÓ DE LA CCEPC

JOSEP SANTESMASES I OLLÉ

Com a conseqüència de la manca d'informació i de comunicació entre la CCEPC i la societat, aquesta entitat va decidir el passat mes de novembre organitzar una exposició que la presentés de manera plàstica i visual a qualsevol persona interessada. La mostra ha anat recorregut i informant, des de llavors, per les terres de parla catalana.

En el marc de l'assemblea de la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana, celebrada a Girona el dia 28 de novembre es va presentar l'exposició Els Centres d'Estudis a les terres de parla catalana, promoguda per la mateixa CCEPC.

ELS PROPÒSITS DE L'EXPOSICIÓ

Durant l'anterior assemblea de la CCEPC, celebrada a Igualada, es va posar en evidència la manca d'informació i de comunicació que aquesta havia generat envers la societat i els seus dirigents. El llibre blanc hauria de significar un pas més endavant, però tal vegada es necessitava el complement d'una eina més visual, més plàstica, amb la qual sense gaire esforç qualsevol persona interessada pogués captar què és la CCEPC i quina força representa. Per aquest motiu va sorgir la idea de muntar una exposició que reflectís el món dels Centres d'Estudis i la tasca de la Coordinadora.

Els objectius que s'han pretès assolir amb el muntatge de l'exposició han de fer-se realitat amb la consecució d'una àmplia itinerància per les terres de parla catalana. Aquí han de tenir-hi un paper els centres que són membres de la CCEPC.

En el fet genèric de donar informació cal fer distinció de diverses destinacions, distintes adreces que ha de tenir l'exposició en aquesta itinerància. En primer lloc, al públic en general, que és habitual consumidor de les activitats que presenten els Centres d'Estudis, sobretot aquells que

disposen de sales d'exposicions obertes tot l'any o periòdicament. Aquí hi podríem incloure els socis o subscriptors dels mateixos centres. Serà bo que vegin que el seu centre està immers en una realitat més àmplia: que allò que passa a Valls, a Banyoles o a Eivissa, més o menys també es programa a Sabadell, a Morella o a Maó.

Una altra destinació s'adreça cap al món mediàtic, sobretot el local i comarcal. De ben segur que la premsa d'àmbit local, comarcal i regional reflecteix amb puntualitat les activitats dels Centres d'Estudis. La nacional o les nacionals, en fan un cas gairebé nul. Ho sabem prou bé i cos-

tarà suors per aconseguir que hi parin orel·la. El pas de l'exposició pels diferents centres hauria de comportar que aquesta premsa propera, amb la qual hi ha molts lligams i, a vegades, moltes afinitats, acabi d'entendre que ha de tractar les informacions sobre els centres amb el grau de diferenciació que mereixen, respecte d'altres notícies d'entreteniment, de diversió o de succés fortuït. Al costat de la simple notícia la premsa local i comarcal hauria de ser capaç de promoure la crítica i la reflexió entorn de l'activitat i de la producció dels Centres d'Estudis pròxims.

Un punt destinatari, pel qual ja tindria sentit l'exposició, s'adreça a les diferents administracions entorn de les quals els centres i la CCEPC busquen col·laboració i reconeixement. L'administració local –l'ajuntament–, es presenta sota infinitat de sensibilitats: receptiva i generosa, recelosa i obstructiva, propensa a submergir la línia directriu dels centres en el pur joc de confrontació política, etc. La comarcal –consells comarcals–, en el cas del Principat, amb manca de recursos finalistes –ho hem sentit tantes vegades–, però encaparrada a crear coses de «prestigi», oblidant sovint, que fa anys i panys que els centres les realitzen. La provincial, que manté ajuts mitjançant convocatòries anuals als centres però organitzada de molt distinta manera segons la província i amb unes voluntats de connexió amb la CCEPC molt diferents. La autonòmica o nacional, impensable d'establir-hi relacions en el cas del País Valencià i simplement correcte a les Illes i

Detall d'un dels plafons de l'exposició presentada a l'assemblea de la Coordinadora a Girona el 28 de novembre de 1998.

al Principat. Desconeixent en profunditat la política del Govern Balear, però valorant molt positivament l'actitud de l'Institut d'Estudis Balearics envers la CCEPC, hauriem d'entrar a confirmar com les relacions amb la Generalitat de Catalunya no han acabat d'institucionalitzar-se adequadament. En el cas particular de centre a centre, sabem prou bé com en la darrera dècada, les col·laboracions que rebien els Centres d'Estudis s'han reduït de forma contundent. Això ha comportat un cert malestar en les directives dels Centres d'Estudis i un cert ressentiment en veure com es destinen fortunes a polítiques culturals de gran volada mentre que a allò que representen els Centres d'Estudis, és a dir, l'estructuració cultural del territori, la recerca històrica bàsica per anar bastint la historiografia nacional, la preocupació pel medi natural i la configuració d'un associacionisme cultural extraordinàriament ric, es reserven les engrunes del pastís. Quant a la CCEPC, com s'ha dit en l'assemblea de Girona, ha faltat voluntat i treball per les dues parts per arribar al punt de col·laboració que Generalitat i CCEPC haurien d'haver assolit. Per tot això, l'exposició hauria de servir per donar a conèixer als polítics de les distintes administracions què són els Centres d'Estudis, què és la CCEPC.

La mostra parla de què és un Centre d'Estudis, dels seus àmbits d'actuació i com són les seves seves socials.

L'exposició explicava al llarg de vint-i-nou plafons les activitats dels Centres d'Estudis i de la CCEPC.

dinàmiques, més consolidades, més riques. Hem de capir d'una vegada per totes que ens cal viure relacionats amb aquest conjunt extraordinàriament ric: hem d'ajudar a sumar tot espolsant-nos de localismes, de provincianismes i d'actituds receloses i mesquines.

L'ESTRUCTURACIÓ DE L'EXPOSICIÓ

L'exposició està muntada en vint-i-nou plafons enllaçats en forma d'acordió. Bona part del material amb el qual s'ha bastit procedeix de la majoria dels cinquanta-set centres membres de la CCEPC: cartells, tríptics, fotografies, portades de llibres i miscel·lànies, etc. Una altra part és material referit a la vida de la CCEPC. Els plafons s'estructuren per te-

mes: i els referits a les activitats dels Centres d'Estudis i els altres a la CCEPC. L'exposició s'ha pensat de manera que la part de percepció visual sigui prioritària. Només l'acompanyen uns petits textos introductoris de cada temàtica signats per persones vinculades als centres: Joaquim Albareda, Ramon Arnabat, Josep Borell i Figuera, Joaquim Capdevila, Joan Corbalán, Pere Freixas, Antoni Galvà, Francesc Xavier del Hoyo, Martí Marín, Marina Miquel, Santi Ponce, Mercè Renom, Carles Santacana, Maties Solé i Lluís Virós. També s'han extret textos del *Llibre Blanc dels Centres d'Estudis de Catalunya* i de la *Guia dels Centres d'Estudis de Catalunya*.

A l'exposició es parla de què és un centre d'estudis, dels àmbits d'actuació, de les seues socials on estan ubicats. Hi ha plafons destinats a reflectir la producció editorial; a contemplar la programació d'exposicions, conferències, cursos, congressos, jornades i premis, i a veure la informació que generen envers els seus associats. Quant a la CCEPC es fa un repàs de la seva curta però intensa història, amb documentació fundacional; es detallen alguns dels serveis que presta i finalment hi ha un llistat de tots els centres membres.

Josep Santesmas i Ollé
Comissari de l'exposició